

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: Město Sokolov, IČ : 00259586, se sídlem Rokycanova 1929, 356 01 Sokolov
Právně zast. JUDr. Václavem Krondlem, advokátem se sídlem Jiráskova 2, Karlovy Vary

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, ústředí, IČ 00006963, se
žalovanému: sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě ze dne 28. 7. 2022 proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 6. 2022, č. j. RN- 645 309 1326-315-IV o námitkách proti rozhodnutí ČSSZ č. j. X ze dne 17. 2. 2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 2. 2022 č. j. X byla žalobci dle § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů uložena povinnost vrátit žalovanému přeplatek v částce 6 828 Kč, který vznikl za období od 10. 12. 2020 do 9. 1. 2021 na sirotčím důchodu pro dítě M. K., nar. X. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že rozhodnutím ČSSZ ze dne 16. 12. 2020 č. j. X byl od 10. 1. 2021 K. M. odňat sirotčí důchod, přičemž jí byl v období od 10. 12. 2020 do 9. 1. 2021 vyplácen sirotčí důchod ve výši 6 828 Kč měsíčně, ačkoliv jí nenáležel vzhledem

k tomu, že nárok na sirotčí důchod zanikl dne 9. 12. 2020, kdy ukončila soustavnou přípravu na budoucí povolání. Žalobce zavinil vznik přeplatku tím, že přijal sirotčí důchod, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacený neprávem z důvodu, že K. M. z důvodu ukončení studia přestala být nezaopatřeným dítětem. Odpovědnost je subjektivní, žalobce za přeplatek odpovídá, neboť jej zavinil tím, že ačkoliv věděl, že dne 10. 12. 2020 K. M. ukončila studium, nadále přijímal vyplácený sirotčí důchod.

2. V námitkách podaných proti tomuto rozhodnutí žalobce řízení namítl, že byl rozsudkem Okresního soudu v Sokolově ze dne 11. 9. 2019 ustanoven opatrovníkem pro správu jmění opatrovance, konkrétně k přijímání důchodu a nakládání s ním. Funkce města jako opatrovníka následně zanikla dne 11. 10. 2020 dosažením zletilosti opatrovance. Oznámení o dosažení zletilosti opatrovance zaslalo město správnímu orgánu dne 11. 11. 2020. Jelikož byl příjemcem důchodu opatrovanec, nemůže správní orgán platně uložit povinnost spočívající ve vrácení přeplatku sirotčího důchodu náležejícího opatrovanci, městu, neboť úkolem opatrovníka bylo toliko přijímat a spravovat důchod opatrovance a součástí těchto povinností nebylo a ani nemohlo být zkoumání toho, zda má opatrovanec na důchod nárok či nikoli. Město tedy nebylo povinno za opatrovance plnit vůči ČSSZ žádné povinnosti ve smyslu § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ani jakkoliv zjišťovat, zda opatrovanec splňuje podmínky pro přiznání a výplatu sirotčího důchodu či zda důchod, resp. jeho části poukazované správním orgánem na účet vedený městem za účelem správy důchodu opatrovance, mu ještě náleží nebo už se jedná o neoprávněně vyplacenou dávku, tedy přeplatek. Tyto povinnosti tížily jen opatrovance. Pokud správní orgán v rozhodnutí tvrdí, že účastník řízení zavinil vznik přeplatku tím, že přijal sirotčí důchod, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacený neprávem, nemůže se toto tvrzení, i kdyby bylo pravdivé, nijak vztahovat k jednání žalobce, neboť ten nebyl příjemcem důchodu ve smyslu § 118a odst. 1 zákona č. 252/1991 Sb. a jednak povinností žalobce v postavení opatrovníka nebylo prověřování, zda důchod opatrovanci náleží či nikoli, ale pouze přijmout za něj důchod a rozhodovat, jak s ním naloží ve smyslu jeho spotřeby s ohledem na zájmy a práva opatrovance. Činění jakýchkoliv jiných jednání či rozhodnutí ve vztahu k opatrovanci, sirotčímu důchodu či ČSSZ by bylo překročením oprávnění města jako opatrovníka a tudíž porušením zákona. Žalobce navíc včas upozornil na dosažení zletilosti opatrovance, a pokud ČSSZ tuto skutečnost ignorovala a dál vyplácela důchod i za dobu, za kterou opatrovanci neměl náležet, pak tato skutečnost nemůže jít k tíži žalobce. Žalobce opakovaně telefonicky a následně i písemně upozorňoval ČSSZ na skutečnost, že peněžní prostředky, které poukazuje na účet žalobce ve prospěch opatrovance po dni nabytí jeho zletilosti a skončení funkce opatrovníka bude povinno opatrovanci vyplatit, pokud ČSSZ věc nevyřeší jinak, jak opakovaně přislíbila. ČSSZ však nijak nekonala a nechala věc dospět až do stavu, kdy, jak tvrdí, došlo k neoprávněnému vyplacení sirotčího důchodu. I v případě, že by za vrácení neprávem vyplaceného sirotčího důchodu odpovídal žalobce, jako opatrovník opatrovance, nemohla by být povinnost vrátit přeplatek uložena žalobci, neboť opatrovníkem opatrovance přestal žalobce být 10. 11. 2020 a v době, kdy byl opatrovanci neoprávněně sirotčí důchod vyplacen, již nebyl jeho opatrovníkem, nebyl k němu v žádném vztahu, zejména tedy nebyl příjemcem důchodu ve smyslu § 64 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. a § 118a zákona č. 582/1991 Sb. Žalobce proto nemůže být účastníkem řízení o vrácení předmětného přeplatku a nemůže mu být tudíž postupem podle § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. uložena povinnost vrátit uvedenou dávku.

3. Tyto námitky byly zamítnuty žalobou napadeným rozhodnutím č. j. X ze dne 9. 6. 2022 a rozhodnutí napadené námitkami bylo potvrzeno. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že žalobce zavinil vznik přeplatku tím, že v předmětném období přijal sirotčí důchod, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacený neprávem. Žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2010 č. j. 3 Ads 35/2010-54, dle něhož je třeba chápat ustanovení § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů jako alternativní skutkové podmínky, z nichž alespoň jedna musí být splněna pro vznik odpovědnosti za přeplatek na důchodu s tím, že pro naplnění prvku zavinění postačí pouze zavinění v nedbalostní, nikoliv v úmyslné formě s tím, že citovaný zákon zároveň neobsahuje žádné ustanovení umožňující vyvinění příjemce důchodu z povinnosti vrátit vzniklý přeplatek. Z uvedeného zákonného ustanovení vyplývá právní povinnost žalobce jakožto opatrovníka K. M. nepřijmout, resp. bezodkladně vrátit důchod, o němž jeho příjemce musel z okolností předpokládat, že mu nenáleží. Žalobce porušil právní povinnost tím, že vyplacenou dávku sirotčího důchodu přijal, resp. nevrátil, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem. Navíc v té době již nebyl opatrovníkem K. M. z důvodu dosažení její zletilosti. Odpovědnost příjemce důchodové dávky za vznik přeplatku na této dávce je odpovědností subjektivní, příjemce dávky nese odpovědnost za vznik přeplatku tehdy, pokud jeho vznik zavinil, přičemž zde existuje příčinná souvislost mezi zaviněným porušením právní povinnosti a vznikem přeplatku, neboť pokud by žalobce splnil svou zákonnou povinnost a důchod, o němž prokazatelně věděl, že mu nenáleží, nepřijal, resp. neoprávněně vyplacenou měsíční splátku sirotčího důchodu vrátil, přeplatek by nevznikl. Dále žalovaný odkázal na rozsudek NSS č. j. 8 Ads 17/2014-37 ze dne 18. 6. 2014, dle něhož ke vzniku subjektivní odpovědnosti za přeplatek na důchodu je třeba naplnit čtyři kumulativní předpoklady a to protiprávní jednání, tj. přijetí neoprávněně vyplacených částek invalidního důchodu, dále škodlivý následek, tj. vznik přeplatku na invalidním důchodu, dále příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním a škodlivým následkem a čtvrtým předpokladem je zavinění, přičemž k naplnění této skutkové podstaty postačí i nevědomá nedbalost. Zároveň je třeba posoudit, zda příjemce důchodu zachoval potřebnou míru opatrnosti, která je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem. Postup, jímž byla žalobci uložena povinnost vrátit přeplatek na sirotčím důchodu, tak byl správný.

II.

Žaloba

4. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí s odůvodněním, že nesprávnost napadeného rozhodnutí spatřuje zejména v chybné argumentaci žalované, že žalobce předmětnou platbu přijal, ačkoliv věděl, že sirotčí důchod v předmětné době mu již nenáleží. Napadené rozhodnutí chybně zmiňuje, že u žalobce došlo ke vzniku subjektivní odpovědnosti za přeplatek na důchodu a byly naplněny všechny kumulativní předpoklady pro jeho vrácení, tedy protiprávní jednání žalobce, škodlivý následek a příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a škodlivým následkem. Žalovaný se dostatečně nevypořádal s jeho námitkami jak v odvolání, tak i v jeho předchozích podáních, což mělo za následek nesprávnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí. I v případě, že by za vrácení neprávem vyplaceného sirotčího důchodu odpovídal žalobce jako opatrovník opatrovance K. M., nemohla by mu být v daném případě povinnost vrátit přeplatek uložena, neboť přestal být opatrovníkem jmenované

dne 10. 11. 2020. V době od 10. 12. 2020 do 9. 1. 2021, kdy měl být opatrovanci neoprávněně vyplacen sirotčí důchod, již žalobce jeho opatrovníkem nebyl a k opatrovanci, jakož ani k sirotčímu důchodu, který mu byl vyplacen, nebyl v žádném vztahu, jména tedy nebyl příjemcem důchodu ve smyslu § 64 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů a § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Navrhl proto, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a žalovanému byla věc vrácena k novému rozhodnutí.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 23. 8. 2022 uvedla, že žalobcem v žalobě uplatněné výhrady se zdají mít určité *ratio*, avšak ve světle žalobcem dovolávané relevantní právní úpravy nemohou obstát. Uvedla, že se dávky důchodového pojištění dle § 116 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. vyplácejí dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách. Zrekapitulovala, že inkriminovaná částka 6 828 Kč představující splátku sirotčího důchodu za období od 10. 12. 2020 do 9. 1. 2021 byla dne 8. 12. 2020 poukázána ve prospěch žalobcova bankovního účtu s ohledem na to, že tento byl jmenován opatrovníkem pro správu jmění tehdy nezletilé K. M., konkrétně k přijímání a nakládání se sirotčím důchodem. Tento důchod byl následně žalovanou s účinností od 10. 1. 2021 odňat rozhodnutím ze dne 17. 2. 2022 č. j. X a rozhodnutím z téhož dne byl žalobci vykázán sporovaný přeplatek. Dle žalované lze na základě uvedeného konstatovat nejen existenci protiprávního jednání, tj. přijetí neoprávněně vyplacené částky, vznik přeplatku, příčinnou souvislost mezi uvedeným jednáním a škodlivým následkem, ale lze rovněž dovodit i zavinění, tj. vyslovit definitivní závěr o odpovědnosti žalobce v souvislosti se vzniklým přeplatkem, neboť žalobce si musel být vědom zániku nároku na důchod, resp. minimálně musel uvedené předpokládat za situace, kdy disponuje profesionálním úřednickým aparátem. Stěžejní žalobní námitka koneckonců spočívá spíše v tvrzení, že adresátem uložené povinnosti od okamžiku plnoletosti K. M. vůbec být neměl. Nárok státu na vrácení nenáležející dávky vůči žalobci v režimu zákona č. 582/1991 Sb., má žalovaný za nepopíratelný, argumentace zánikem opatrovnictví před datem připsání peněžních prostředků je lichá, kvalita žalobce jako příjemce vyznívá nezpochybnitelně. Nepřekročitelný časový limit reprezentuje pouze § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. upravující zánik nároku, nikoli moment nastíněný žalobou, tj. nabytí zletilosti. V roli povinného pak zde mimo to jen stěží mohla figurovat osoba od příjemce odlišná. Z tohoto důvodu navrhl, aby byla žaloba coby nedůvodná zamítnuta.

IV.

Posouzení věci soudem

6. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).

7. Soud ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 s.ř.s. a § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

8. V souladu s § 75 odst. 1,2 s.ř.s. soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního

orgánu a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

I.

Rozhodnutí soudu

9. Žaloba není důvodná.

10. Z obsahu správního spisu vyplývá následující:

11. Rozsudkem Okresního soudu v Sokolově č. j. 13 P 37/2015-194 ze dne 11. 10. 2019 byl žalobce ustanoven opatrovníkem K. M., nar. X pro správu jejího jmění, a to k přijímání a nakládání se sirotčím důchodem s tím, že je oprávněn a povinen hospodařit se sirotčím důchodem nezletilé v rozsahu běžné správy jmění a s péčí řádného hospodáře, přičemž při správě jmění nesmí činit jednání, která jsou spojena s nepřiměřeným rizikem.

12. Z oznámení o výplatě důchodu ze dne 19. 5. 2020 vyplývá, že žalobci bylo žalovaným oznámeno, že důchod pro M. K. bude poukazovat pravidelně měsíčně od června 2020 vždy k 10. dni v měsíci v částce 6 828 Kč na účet veřejného opatrovníka.

13. Žalobce sdělil dne 11. 11. 2020 žalované, že dne 29. 5. 2020 obdržel oznámení o výplatě důchodu i dávky důchodového pojištění na depozitní účet nezletilé jím vedený, přičemž K. M. dosáhla dne 10. 11. 2020 plnoletosti a zároveň ukončila studium, což doložil potvrzením Výchovného ústavu, střediska výchovné péče, střední školy a školní jídelny v Černovicích.

14. Z úředního sdělení žalované ze dne 30. 3. 2021 vyplývá, že žalobce telefonicky urgoval vyčíslení případného přeplatku na důchodu s tím, že stále deponuje poslední výplatu tohoto důchodu za 12/2021 (správně za 12/2020 pozn. soudu) a žádá o informaci o stavu řízení a dalším případném postupu. Z přípisu žalobce ze dne 21. 4. 2021 vyplývá, že žalovaného informoval, že jeho funkce opatrovníka K. M. nabytím její plnoletosti končí a on má povinnost jí vyplatit dávky sirotčího důchodu uložené na depozitním účtu vedeném pro správu jmění, přičemž na něm zůstávají uloženy prostředky pro případné vrácení přeplatku. Vzhledem k tomu, že již nemá oprávnění nakládat s prostředky jmenované, ale zároveň se snaží předejít situaci, kdy jmenovaná přeplatek nevrátí, vede nadále účet pro správu jmění. Pokud však nebude vydáno rozhodnutí o vrácení přeplatku do 30. 4. 2021, bude celá částka důchodového pojištění vyplacena k rukám jmenované a účet pro správu jmění zanikne. Upozornil, že od žalovaného opakovaně obdržel telefonický příslib, že se situací bude zabývat, avšak dosud se tak nestalo.

15. Rozhodnutím MPSV č. j. MPSV-2021/140586-711/1 ze dne 14. 9. 2021 bylo pro nicotnost zrušeno mimo jiné i rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 16. 12. 2020, jímž bylo rozhodnuto o odnětí sirotčího důchodu pro K. M. od 10. 1. 2021 a rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 17. 5. 2021, jímž bylo účastníku řízení uložena povinnost vrátit žalované přeplatek v částce 13 656 Kč vzniklý za období od 10. 11. 2020 do 9. 1. 2021 na sirotčím důchodu. Důvodem byla skutečnost, že jejich doručením žalobci nemohla rozhodnutí

nabýt právních účinků, když žalobce již nebyl ke dni jeho vydání zástupcem K. M. ani účastníkem řízení.

16. Rozhodnutím žalované ze dne 17. 2. 2022 č. j. X bylo rozhodnuto o odnětí sirotčího důchodu od 10. 1. 2021 s ohledem na to, že K. M. dne 10. 11. 2020 ukončila soustavnou přípravu na budoucí povolání a nebylo prokázáno, že nadále splňuje některou z podmínek nezaopatřenosti

17. Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 2. 2021 č. j. X byla žalobci uložena povinnost vrátit žalované přeplatek na sirotčím důchodu v částce 6 828 Kč vzniklý za období od 10. 11. 2020 do 9. 1. 2021 do 8 dnů od právní moci rozhodnutí. Rozhodnutí bylo odůvodněno ukončením soustavné přípravy K. M. na budoucí povolání, v důsledku čehož nárok na sirotčí důchod zanikl dne 9. 12. 2020. Rozhodnutím žalovaného, jež bylo napadeno žalobou, která je předmětem tohoto řízení, byly námitky zamítnuty a rozhodnutí žalovaného bylo potvrzeno.

18. Podmínky, za nichž má nezaopatřené dítě nárok na sirotčí důchod upravuje § 52 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Definici nezaopatřeného dítěte stanoví ust. § 20 odst. 4, 5, 6 a 7 zákona č. 155/1995 Sb., dle něhož se rozumí nezaopatřeným dítětem m.j. dítě jež se soustavně připravuje na budoucí povolání, nebo se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu schopno vykonávat výdělečnou činnost, nejdéle však do 26 roku věku.

19. Pojem soustavná příprava dítěte na budoucí povolání, resp. co lze za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání považovat, je upraveno v § 21 až 23 zákona č. 155/1995 Sb..

20. Podle § 50 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. je oprávněný nebo jiný příjemce dávky důchodového pojištění povinen písemně ohlásit plátcí dávky do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu nebo poskytování.

21. Podle § 64 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. je příjemcem důchodu oprávněný nebo jeho zákonný zástupce nebo opatrovník anebo zvláštní příjemce. Kdo je zvláštním příjemcem, stanoví zvláštní zákon.

22. Podle ust. § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. platí, že byl-li důchod vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, protože příjemce důchodu nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijal důchod nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo vědomě jinak způsobil, že důchod nebo jeho část byl vyplácen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, má plátcí důchodu vůči příjemci důchodu nárok na vrácení, popř. náhradu nesprávně vyplacené částky.

23. Jak vyplývá z § 118a odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb., je možnost předepsání vzniklého přeplatku na dávce příjemci důchodu založena na principu subjektivní odpovědnosti. Pro takovéto rozhodnutí tedy musí být nejen doložen vznik přeplatku na dávce, ale i zavinění poživatele důchodu, které spočívá buď v porušení jeho právní povinnosti, anebo v tom, že

dávku nepobíral v dobré víře. Z tohoto důvodu je nezbytné se zabývat příčinnou souvislostí mezi zaviněním příjemce dávky důchodového pojištění způsobeného nesplněním uložené povinnosti a neprávem vyplaceného důchodu.

24. V projednávané věci je nepochybné, že žalobkyně řádně splnila povinnost uloženou jí ust. § 50 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb. tím, že dne 11. 11. 2020 písemně sdělila žalované, že K. M. předchozího dne dosáhla zletilosti, v té souvislosti jí byla ukončena ústavní výchova a zároveň ukončila studium, což žalobkyně současně doložila potvrzením příslušného výchovného ústavu. Za situace, kdy přeplatek ve výši 6 282 Kč byl, dle shodných tvrzení účastníků, vyplacen dne 8. 12. 2020, není sporu o tom, že tyto rozhodné skutečnosti žalobce sdělil žalované v době, kdy ještě bylo možné, aby žalovaná jakožto plátce dávky důchodového pojištění včas zareagovala a výplatu dávky důchodového pojištění pozastavila tak, aby na sirotčím důchodu žádný přeplatek nevznikl. Na uvedené oznámení žalobce reagovala žalovaná výše uvedenými rozhodnutími o odnětí sirotčího důchodu ode dne 10. 1. 2021 a o vyčíslení jeho přeplatku (viz bod 15. tohoto rozsudku), jež však byla následně zrušena pro nicotnost. O odnětí sirotčího důchodu od 10. 1. 2021 a o povinnosti žalobce vrátit přeplatek vzniklý za období od 10. 12. 2020 do 9. 1. 2021 bylo rozhodnuto následně dne 17. 2. 2022 (viz bod 16. a 17. tohoto rozsudku). Z toho, že žalobce splnil výše uvedenou oznamovací povinnost týkající se toho, že K. M. již nesplňovala kritéria oprávněného příjemce důchodu, je zřejmé, že byla naplněna jedna z alternativních skutkových podmínek odpovědnostního vztahu, (když alespoň jedna z nich musí být pro vznik odpovědnosti za přeplatek na důchodu splněna), neboť došlo k přijetí důchodu žalobcem za situace, kdy tento si již byl vědom jeho neoprávněného vyplacení žalovaným. Zároveň je však třeba zdůraznit, že to byl právě žalobce, který dostal své oznamovací povinnosti a při vědomí reálné možnosti vzniku přeplatku a obtížím při jeho případném vymáhání od K. M., činil opakovaně kroky v zájmu předejití vzniku této situace a to formou prokázaných telefonických i písemných urgencí, které však nebyly efektivní výlučně v důsledku (ne)činnosti žalovaného. Jestliže žalovaný přesto poukazoval sirotčí důchod na účet žalobce určený pro jeho deponování, pak žalobce nemohl tomuto jednání žalované nijak zabránit. Naopak bylo v moci žalované, aby vydala rozhodnutí, jež by vzniku přeplatku zabránilo, což se však nestalo. Pokud však již došlo k situaci, kdy žalovaný i přes obdržení informace, že K. M. v důsledku ukončení studia již nesplňuje nárok na sirotčí důchod, tento důchod žalobci nadále vyplácel, pak měl žalobce vyplacené dávky sirotčího důchodu, o nichž věděl, že byly vyplaceny neoprávněně, vrátit žalovanému, namísto toho, aby jej poukázal K. M. Pokud by důchod nepřijal a následně jej nevyplatil opatrovankyni, přeplatek by nevznikl. Je pravda, že žalobci zákon výslovně neukládá, aby aktivně bankovním příkazem či jiným způsobem vrátil neprávem vyplacené částky sirotčího důchodu zpět žalované, avšak toto byla za dané situace, na jejímž vzniku neměl žalobce žádný podíl, jedinou možností, jak vzniku přeplatku zabránit. Jak zároveň vyplývá z rozhodnutí, jímž byl žalobce ustanoven opatrovníkem K. M., k tomuto kroku byl oprávněn, neboť byl „oprávněn a povinen hospodařit se sirotčím důchodem nezletilé v rozsahu běžné správy jmění a s péčí řádného hospodáře, přičemž při správě jmění nesmí činit jednání, která jsou spojena s nepřiměřeným rizikem.“ Žalobce byl v pozici příjemce důchodu jakožto opatrovník K. M. v souladu s § 64/1 zákona č. 155/1995 Sb. Rizika, že K. M. nebude jí vyplacený přeplatek na důchodu schopna vrátit, si přitom byl žalobce vědom, jak vyplývá z jeho urgencye ze dne 21. 4. 2021. K zavinění žalobce formou nedbalosti došlo protiprávním jednáním spočívajícím v nevrácení žalovaným neprávem vyplacených částek důchodu a jejich následném vyplacení K. M., přičemž v příčinné souvislosti s tímto vznikl

škodlivý následek na straně žalované v hodnotě 6 828 Kč za situace, kdy žalobce věděl, že po ukončení studia již není na sirotčí důchod nárok. Ani zánik funkce opatrovníka nabytím zletilosti opatrovance ani prodlení žalované s vydáním rozhodnutí o zániku nároku na sirotčí důchod a určením povinnosti vrátit přeplatek není podstatné, byť žalovaná včasným nevydáním uvedených rozhodnutí vzniklou situaci zapříčinila, neboť toto nic nemění na skutečnosti, že sirotčí důchod nebyl vyplacen po právu. Na tento závěr a z něho vyplývající povinnost žalobce přeplatek vrátit nemá vliv ani skutečnost, že žalobce žalovaného na zánik nároku na sirotčí důchod opakovaně upozorňoval. Zároveň dosud neuplynula prekluzivní lhůta pro rozhodnutí o přeplatku na dávce, jež činí v souladu s § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. pět let od okamžiku výplaty dávky a jejíž uplynutí je jedinou možností, jež by mohla mít za následek zánik povinnosti žalobce přeplatek vrátit. Je pak na žalobci, zda bude po K. M. požadovat vrácení přeplatku na sirotčím důchodu, jakožto bezdůvodného obohacení, s ohledem na to, že tato byla jeho konečným příjemcem.

25. S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl, když napadené rozhodnutí bylo řádně odůvodněno, skutkový stav byl řádně v dostatečném rozsahu zjištěn a prokázán a rozhodnutí je v souladu se shora uvedenými zákonnými ustanoveními.

VII.

Náklady řízení

26. Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1,2 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, náklady řízení jí proto přiznány nebyly, přičemž žalovaná nemá na náhradu nákladů v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. nárok.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 14. 10. 2022

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně